

نشست راهبردی ریاض در میانهٔ بازدارندگی صرف و ورود به منازعه یمن برگزار شد؛

پرهیز از تبدیل «پیمان مکه» به ائتلاف جنگی

مفتاوت اما مکمل را در کنار یکدیگر قرار داده است؛ به گونه‌ای که عربستان با منابع مالی و موقعیت راهبردی در خلیج فارس، تر کیه با صنایع دفاعی، تجربه‌نا‌تو و ظرفیت‌های فناورانه و پاکستان بار تش قدر تمند، توان هسته‌ای و ارتباطات گسترده در جهان اسلام در کنار هم قرار گرفتند.

اما اکنون مسئله اصلی این است که آیا این تعهد دفاعی، در شرایط فعلی جنگ یمن، صرفاً یک سازو کار بازدارنده باقی می‌ماند یا به چار چوبی برای اقدام عملی تبدیل خواهد شد؟

چرانشست ریاض بافوریت بر گزار شد؟

فوریت نشست را باید در دو تحول هم‌زمان جست‌وجو کرد. نخست، افزایش تهدیدهای امنیتی علیه عربستان و دوم، آغاز عملیات تازه نیروهای دولت یمن برای بازپس‌گیری مناطق تحت کنترل انصارالله. حوثی‌ها نیز اعلام کرده‌اند تأسیسات آرامکو در ریاض و منطقه خریص را هدف موشکی و پهپادی قرار

تحولات شتابان امنیتی در منطقه، به‌ویژه تشدید درگیری‌ها در یمن، موجب شده است پیمان دفاع مشترک مکه، تنها چند هفته پس از شکل‌گیری، با نخستین آزمون جدی خود روبرو شود. عربستان سعودی، تر کیه و پاکستان روز گذشته (دوشنبه) در ریاض نشستی راهبردی برگزار کردند؛ نشستی که بر خلاف جلسات معمول برای نهادهایساز ی یک ائتلاف تازه تأسیس، در فضایی بر گزار می‌شود که احتمال گسترش جنگ یمن و سرایت پیامدهای آن به دیگر کشور های منطقه افزایش یافته است.

بر اساس اعلام وزارت امور خارجه پاکستان، محمد اسحاق دار، معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه، خواجه محمد آصف، وزیر دفاع و قیله مارشال سید عاصم منیر، فرمانده ارتش این کشور به ریاض سفر کرده‌اند. تر کیه نیز ها کان فیدان، وزیر امور خارجه، یاشار گولر، وزیر دفاع ملی و رئیس ستاد ارتش را به این نشست اعزام کرده و قرار است در این جلسه آخرین تحولات منطقه، وضعیت امنیتی عربستان و روند عملیاتی کردن ساختار پیمان دفاعی بررسی شود. پیمان مکه در ۷ اوت ۲۰۲۶ میان عربستان، تر کیه و پاکستان امضا شد و اصل محوری آن این است که حمله به یکی از اعضا، حمله به تمامی اعضا تلقی شود. این توافق، سه کشور دارای ظرفیت‌های

هدف فوری نشست ریاض
رامی توان تعیین حدود تعهدات اعضا دانست و اینکه دفاع جمعی چیست؟ چه نوع حمایتی قابل ارائه است و چگونه باید میان حفاظت از عربستان و پرهیز از تبدیل پیمان مکه به یک ائتلاف جنگی توازن بر قرار کرد؟

خودداری کرده است. بنابراین، هدف فوری نشست ریاض را می‌توان تعیین حدود تعهدات اعضا دانست و اینکه چه چیزی دفاع جمعی محسوب می‌شود، چه نوع حمایتی قابل ارائه است و چگونه باید میان حفاظت از عربستان و پرهیز از تبدیل پیمان مکه به یک ائتلاف جنگی توازن برقرار کرد.

پیمان مکه

وارد جنگ یمن می‌شود؟

مهم‌ترین پرسش درباره نشست ریاض همین است. در ظاهر، متن پیمان دفاعی می‌تواند دست اعضا را برای اقدام جمعی باز نگذارد؛ اما از منظر حقوقی و سیاسی، وضعیت جنگ یمن با یک حمله کلاسیک به یکی از اعضای یک پیمان دفاعی تفاوت دارد.

تحلیلگران تر کیه بر چند نکته تأکید کرده‌اند. نخست اینکه درگیری عربستان و انصارالله پیش از امضای پیمان مکه وجود داشته است. دوم اینکه عربستان خود یکی از طرف‌های اصلی این جنگ بوده و در نتیجه، مسئله باسناریویی که در آن یک عضو پیمان به‌طور ناگهانی هدف حمله خارجی قرار می‌گیرد، یکسکان نیست. از این منظر، تلاش برای تفسیر جنگ یمن به‌عنوان معادل ماده پنجم ناتو، بسا موانع سیاسی و حقوقی جدی روبه‌رو خواهد بود.

در تر کیه نگرانی از گرفتار شدن در یک جنگ منطقه‌ای جدی است. رجب طیب اردوغان تأکید کرده است پیمان مکه علیه ایران یا اسرائیل نیست. تحلیلگران تر کیه نیز هشدار داده‌اند که ورود مستقیم این کشور به جنگ یمن می‌تواند هزینه‌های امنیتی و سیاسی سنگینی داشته باشد.

پاکستان نیز با وجود اظهارات صریح درباره دفاع از عربستان، هنوز نشانه‌ای قطعی از تصمیم‌رای اعزام نیرو به میدان جنگ ارائه نکرده است از سوی دیگر، افزایش اعضای پیمان نیز موضوعی جدی است. اسحاق دار، وزیر خارجه پاکستان گفته است بیش از شش کشور علاقه‌مند به پیوستن به ائتلاف هستند. نام‌هایی مانند مصر، بنگلادش، سوریه، قطر، اردن و جمهوری آذربایجان مطرح شده‌اند، هر چند درباره هیچ‌ک از آنها نمی‌توان عضویت قطعی را اعلام کرد. همین موضوع نشان می‌دهد پیمان مکه هنوز در مرحله طراحی ساختار و

تعریف حوزه نفوذ خود قرار دارد. بنابراین، نشست ریاض بیش از آنکه نقطه آغاز ورود مستقیم تر کیه و پاکستان به جنگ یمن باشد، می‌تواند تلاشی برای تعیین «خط قرمز» این دو کشور باشد. احتمال ارائه اطلاعات، تجهیزات، پشتیبانی فنی، سامانه‌های دفاعی و همکاری اطلاعاتی وجود دارد؛ اما تبدیل این حمایت‌ها به عملیات رزمی مستقیم، همچنان با موانع جدی روبه‌رو است.

نگاه انصارالله و دولت یمن به نشست ریاض

برای انصارالله، نشست ریاض نشانه‌ای از تلاش عربستان برای بین‌المللی کردن چارچوب امنیتی خود و افزایش فشار بر این گروه است. هشدار یکی از رهبران انصارالله به تر کیه و پاکستان نیز دقیقاً در همین چارچوب قابل فهم است؛ چراکه اعلام کرده‌ورد مستقیم هر یک از اعضای پیمان مکه به جنگ می‌تواند آنان را به طرف‌های مستقیم منازعه تبدیل کند و با واکنش شدید روبه‌رو شوند.

از نگاه انصارالله، اهمیت نشست فقط به نتیجه رسمی آن محدود نیست؛ بلکه نوع تعهداتی که تر کیه و پاکستان در ریاض می‌پذیرند، تعیین‌کننده خواهد بود. اگر خروجی جلسه به حمایت اطلاعاتی، دفاع هوایی و همکاری لجستیکی محدود شود، انصارالله احتمالاً آن را بخشی از تشدید فشار منطقه‌ای علیه خود تلقی خواهد کرد. اما اگر تصمیمی برای مشارکت نظامی مستقیم اتخاذ شود، معادله جنگ یمن وار در حله‌ای تازه خواهد شد.

در سوی دیگر، دولت مورد حمایت عربستان در یمن، نشست ریاض را فرصتی برای تقویت موقعیت خود می‌بیند. این دولت هم‌زمان با نشست سه‌جانبه، عملیات تهاجمی را بر سرای بازپس‌گیری مناطق تحت کنترل انصارالله آغاز کرده و طبیعی است که از افزایش پشتیبانی سیاسی، اطلاعاتی و نظامی اعضای پیمان استقبال کند.

با این حال، مهم‌ترین نتیجه نشست ریاض احتمالاً نه اعلام جنگ، بلکه تعریف عملیاتی‌تر از مفهوم دفاع جمعی خواهد بود. اعضای پیمان مکه برای تبدیل شدن به یک ائتلاف مؤثر، باید مشخص کنند که در برابر حملات موشکی و پهپادی، چه سطحی از واکنش مشترک را متعهد می‌شوند؟

جهان نما

آمادگی اتاوابرای مقابله باخطری بااحتمال وقوع ناچیز؛ چرا کانادا خود را برای حمله آمریکا آماده می‌کند؟

مارک کارنی، نخست‌وزیر کانادا، هفته گذشته اذعان کرد که خود را برای سناریویی آماده کرده است که تا همین اواخر تصورش هم دشوار بود: حمله آمریکا به کانادا! او با اشاره به اینکه خطر چنین اتفاقی اندک و احتمال وقوع آن بسیار ناچیز است، به نیویورک تا بمز گفت در شرایطی که روابط آمریکا و کانادا در دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ در حال بازتعریف شدن است، وظیفه دارد همه سناریوهای ممکن را در نظر بگیرد. اعمال تعرفه‌های گسترده ترامپی و اصرار مکرر او بر تبدیل کانادا به پنجاهویکمین ایالت آمریکا، کانادا را واداشته است سناریوی حمله نظامی آمریکا را در قالب رزمایش‌ها و شبیه‌سازی‌های راهبردی بررسی کند. رئیس‌جمهور آمریکا در سال ۲۰۲۵ گفته بود که استفاده آمریکا از زور علیه کانادا «بسیار بعید» است. او در عوض اعلام کرد که برای دستیابی به اهداف سیاسی خود، به اعمال فشارهای اقتصادی ادامه خواهد داد. کاخ سفید در بیانیه‌ای به بی‌بی‌سی اعلام کرد: «رئیس‌جمهور ترامپ بیش از هر کس دیگری برای محافظت از مردم بزرگ کانادا تلاش کرده است.»

کارشناسان نظامی که با بی‌بی‌سی گفت‌وگو کرده‌اند نیز معتقدند احتمال حمله نظامی بسیار اندک است. آن‌ها به شیوه‌های متعدد همکاری دفاعی میان دو کشور اشاره می‌کنند.

با این حال، روشن است که این موضوع ذهن کانادایی‌ها را به خود مشغول کرده است. ژانویه ۲۰۲۶، پس از آنکه آمریکا نیکولاس ماسدورو را در ونزویلا دستگیر کرد، نظرسنجی موسسه لژه نشان داد که بیش از ۳۰ درصد کانادایی‌ها معتقدند حمله نظامی آمریکا به کشورشان محتمل است.

سپهدر کریستوفر کوتس، افسر سابق نیروی هوایی سلطنتی کانادا که ۲۴ سال سابقه خدمت نظامی و تصدی سمت‌های ارشد مختلف را دارد، می‌گوید جنگ میان کانادا و آمریکا بسیار پیچیده و تقریباً تصورناپذیر خواهد بود. او به بی‌بی‌سی گفت: «در تمام دوران خدمتم در عملیات نظامی مشارکت داشتم و ما هرگز احتمال وقوع حمله نظامی از خاک آمریکا را در نظر نگرفتیم.»

کوتس که در ماموریت‌های ناتو نیز خدمت کرده است، یادآوری کرد که کانادا در بسیاری از زمینه‌های دفاع نظامی همکاری می‌کنند. هر دو کشور عضو پیمان دفاعی آتلانتیک شمالی هستند که اعضای خود را موظف می‌کند در صورت حمله به یکی دیگر از کشورهای عضو، از آن دفاع کنند.

این دو کشور همچنین در چارچوب فرماندهی دفاع هوافضای آمریکای شمالی، موسوم به نوراد، ماموریت‌های دفاعی مشترکی در منطقه شمالگان انجام می‌دهند و به‌طور مرتب اطلاعات امنیتی و اطلاعاتی را با یکدیگر به اشتراک می‌گذارند.

به همین دلیل، کوتس معتقد است اگر آمریکا بخواهد به کانادا حمله کند، این اقدام با یک تهاجم مسلحانه آغاز نخواهد شد، بلکه احتمالاً با روش‌های پنهان‌تری مانند جنگ سایبری شروع می‌شود.

متیواسمیت، دانشیار امنیت ملی در دانشگاه نیوهیون در ایالت کننیکت، می‌گوید حتی اگر حمله آمریکا بسیار بعید باشد، همین که کانادایی‌ها برای آن آماده می‌شوند، نشان می‌دهد نظم جهانی تا چه اندازه دستخوش تغییرات اساسی شده است.

اوافزودرهبران کانادا باید پرسش‌های دشواری را درباره میزان همکاری نزدیکی که می‌خواهند با ارتش آمریکا ادامه دهند، مطرح کنند، همکاری که اطلاعات از دشمنی در اختیار آمریکایی‌ها قرار می‌دهد و در صورتی که بخواهند به هر شکلی به کانادا آسیب بزنند، می‌توانند از آن استفاده کنند.

او گفت: «این وضعیت واقعا به روابط با ایالات متحده آسیب می‌زند و تا حدی ترس و نگرانی موجه وجود دارد.» به گفته او، ممکن است آمریکایی‌ها اظهارنظرهای ترامپ درباره تبدیل کانادا به پنجاهویکمین ایالت را جدی‌نگیرند، اما روشن است که کانادایی‌ها آن را جدی می‌گیرند و آماده‌اند در صورت لزوم از خود دفاع کنند.

بر اساس الگویی که ارتش کانادا از آن استفاده کرده و روزنامه گلوب اند میل اوایل امسال درباره آن گزارش داده است، در صورت حمله آمریکا، مواضع راهبردی کانادا ظرف یک هفته در برابر نیروهای مهاجم تاب مقاومت نخواهند داشت. ارتش کانادا به سرعت با نیروهای بسیار پر شمارتر از خود روبه‌رو خواهد شد و این وضعیت نیروهای کانادایی را وادار خواهد کرد برای مقابله با دشمن به شیوه‌های جنگ چریکی روی بیاورند.

این روزنامه در ژانویه ۲۰۲۶ به نقل از مقام‌های ارشد دولتی گزارش داد که کشورهای متحد، مانند فرانسه و بریتانیا، درخواست خواهد شد برای پشتیبانی و دفاع از کانادا وارد عمل شوند.

به گفته کوتس، این مدل‌سازی نظری احتمالاً نخستین بار در حدود یک قرن گذشته است که کانادا سناریوی حمله آمریکا را در برنامه‌ریزی‌های خود لحاظ کرده است. اوافزود این مدل‌سازی در مقایسه با برنامه‌ریزی‌های کامل برای عملیات رزمی، در سطحی محدودتر و سبک‌تر قرار دارد. او گفت کانادا، برخلاف دیگر متحدان ناتوی خود، برای واکنش به هر گونه تهاجم زمینی برنامه‌ریزی کافی نداشت و اکنون، در شرایطی که تحولات ژئوپلیتیکی بیش از گذشته غیرقابل پیش‌بینی شده‌اند، می‌کوشد این عقب‌ماندگی را جبران کند.

او گفت بخشی از این موضوع را می‌توان در درخواست اخیر فرمانده نیروهای مسلح کانادا دید، در خواستی برای افزایش چشمگیر شمار نیروهای نظامی، از جمله افزودن تا ۳۰۰ هزار نیروی ذخیره شهروندی با آموزش محدود.

عربستان خود یکی از طرف‌های اصلی این جنگ بوده و در نتیجه، مسئله باسناریویی که در آن یک عضو پیمان به‌طور ناگهانی هدف حمله خارجی قرار می‌گیرد، یکسکان نیست. از این منظر، تلاش برای تفسیر جنگ یمن به‌عنوان معادل ماده پنجم ناتو، بسا موانع سیاسی و حقوقی جدی روبه‌رو خواهد بود

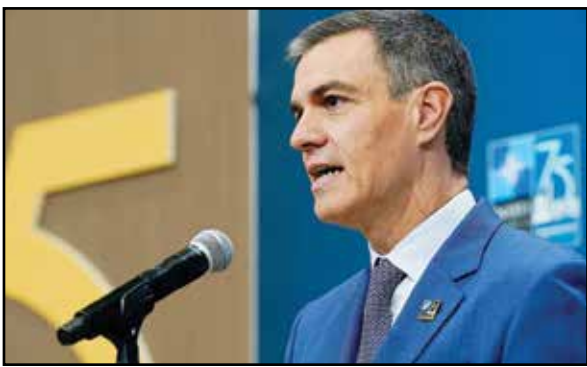
خبر

انتخابات ریاست جمهوری برزیل به دور دوم کشیده‌شد

گذشته، به ۲۷ سال زندان محکوم‌شده است. نظرسنجی‌ها از رقابتی بسیار نزدیک حکایت داشتند و معمولاً لولا را با اختلافی اندک پیش‌شان می‌دادند. با شمارش ۹۸۸۱ درصد آرا، فلاویو بولسونارو ۴۷.۲۴ درصد و لولا ۴۴.۹۱ درصد آرا به دست آورده‌اند. نتیجه به‌دست آمده از سوی بولسونارو فراتر از انتظارات بوده است؛ می‌شود که قرار است ۱۲۵ اکتبر بر گزار شود. فلاویو بولسونارو پس‌ر ژائیر بولسونارو، رئیس‌جمهور پیشین برزیل و چهره راست‌گرای این کشور است که به‌دلیل طرحی و سازمان دهی کودتای نافرجام پس از شکست در انتخابات

سانچز پارلمان اسپانیا را منحل و انتخابات زودهنگام اعلام کرد

پدرو سانچز نخست‌وزیر اسپانیا، از انحلال پارلمان و برگزاری انتخابات سراسری زودهنگام در روز یکشنبه، ۲۹ نوامبر (هشتم آذر) خبر داد. این تصمیم پس از گمانه‌زنی‌های گسترده روزه‌های اخیر اعلام شد؛ موجی که به دنبال ناکامی دولت در تصویب دو لایحه «فرمان سلطنتی» در جلسه اضطراری روز جمعه کلید خورد. این لایوح که قرار بود گراز: مشکل مسکن، یگشاید، با ائتلاف انتخابات زودهنگام اتخاذ کند. سانچز به‌دلیل مشکلاتی که با تمرکز انتخابات سراسری گفت: ما مرتکب اشتباهاتی شده‌ایم و نتوانسته‌ایم تمام آن‌چه را که در برنامه داشتیم، محقق کنیم. هنوز بی‌عدالتی‌های بسیاری

سومالی لند از اسرائیل درخواست سامانه پدافند هوایی کرد!

از جمله جنگنده‌های اف ۱۶ و پهپاد نیاز دارد. وی گفت: سومالی لند برای مقابله با «توسعه‌طلبی نظامی تر کیه» به دنبال حمایت اسرائیل است. این گزارش حاکی از آن است که شماری از مقامات و تحلیلگران در سومالی لند تقویت روابط امنیتی با اسرائیل را راهکاری برای ایجاد توازن در برابر نفوذ فرانسه در تر کیه در سومالی می‌دانند. هنوز هیچ گونه بیانیه‌ای از سوی اسرائیل مبنی بر تأیید موافقت با

گزارش‌های رسانه‌ای حاکی از آن است که مقامات سومالی لند در راستای تلاش برای مقابله با آنچه «حضور نظامی فزاینده تر کیه در سومالی» توصیف کرده‌اند، خواستار دریافت سامانه پدافند هوایی پیشرفته از اسرائیل شده‌اند. طبق گزارش میدل ایست آی، محمد عثمان فضل، مشاور ارشد امور خارجی رئیس‌اداره سومالی لند گفت که هرچسبا به سامانه پدافند هوایی